

Inventarisatie en aanbevelingen maatregelen verkeersveiligheid Hoogedijk Katwoude

In samenwerking met:

- Polderraad Katwoude
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Gemeente Waterland

Adviesorganen:

- de verkeerskundige van de politie,
- de vervoersregio Amsterdam (VRA)
- de fietsersbond (regionale fietsroute).

Opgesteld door: E. Bootsman
Datum: 18 november 2021
status: DEFINITIEF versie 3

Inleiding

Binnen de gemeente Waterland beheert het hoogheemraadschap (HHNK) de wegen buiten de bebouwde kom, uitgezonderd de Provinciale wegen. Het HHNK ziet het beheer van wegen niet meer tot haar kerntaak en wil al de wegen die zij in beheer heeft overdragen aan de gemeente. Op basis van een intentieovereenkomst onderzoeken de gemeente en HHNK samen of en hoe een wegenoverdracht kan plaatsvinden. Als de gemeente wegen overneemt van HHNK dan is het belangrijk dat die wegen voldoen aan de eisen die de gemeente daaraan redelijkerwijs mag stellen. Een van de wegen die HHNK wil overdragen aan de gemeente is het HHNK gedeelte van de Hoogedijk in Katwoude.

Aanleiding

Vanwege de voorgenomen werkzaamheden voor de dijkverzwaring heeft HHNK contact gehad met betrokkenen uit de omgeving waaronder de gemeente, de polderraad, de Alliantie Markermeerdijken. Met name vanuit de polderraad is gewezen op het belang van verkeersveiligheid. De gemeente en HHNK zijn beide wegbeheerder van een deel van de Hoogedijk in Katwoude. De gemeente is verantwoordelijk voor het deel binnen de bebouwde kom en HHNK voor het deel erbuiten.

HHNK wil voor de wegvakken binnen de bebouwde kom (30 km/uur) en buiten de bebouwde kom (60 km/uur) een integraal ontwerp dat aansluit op de wens van de gemeente en de bewoners. Rekeninghouden met aansluitende fiets (suggestie)stroken en andere snelheid remmende maatregelen. In overleg tussen HHNK en de gemeente is besloten dat de gemeente alle opmerkingen, suggesties en wensen die zijn gedaan voor de Hoogedijk in Katwoude beoordeeld en op basis daarvan een conceptontwerp maakt. Doel van het conceptontwerp is dat het een realistisch ontwerp is dat zoveel mogelijk recht doet aan alle belangen. Het conceptontwerp wordt hierbij voorgelegd aan de belanghebbenden als concept. Belanghebbenden kunnen daar op reageren en de gemeente kijkt daarna met HHNK hoe het definitieve ontwerp er uit moet zien zodat daar later rekening mee kan worden gehouden bij werkzaamheden aan de weg.

Inventarisatie

Naar aanleiding van de in dit document verzamelde informatie is een inventarisatie gemaakt van alle aanwezige verkeersmaatregelen;

- Locatie I. (Hoogedijk 1-afslag N247)
- Locatie II. (toegang jachthaven "De Zeilhoek-Huis aan het water")
- Locatie III. (Hoogedijk 8)
- Locatie IV. (Hoogedijk 27)
- Locatie V. (Hoogedijk 42)
- Locatie VI. (nabij Hoogedijk 46)
- Locatie VII. (Hoogedijk 49)
- Locatie VIII. (Hoogedijk nabij Kop v/d Noord "Jan Hagel hoek" 1865)
- Locatie IX. (nabij Hoogedijk 51)
- Locatie X. (nabij Hoogedijk 57)
- Locatie Xa (nabij Hoogedijk 58)

Ter informatie:

- Locatie XI. Gemeente Edam-Volendam (ter hoogte van zuidelijke deel strandje Marinapark)
- Locatie XII. Gemeente Edam-Volendam (Hoogedijk 61 ijsalon Honing)
- Locatie XIII. Gemeente Edam-Volendam (nabij afslag Achterdichting, Julianaweg/N517)

Voor de Hoogedijk is de situatie met de huidige verkeersmaatregelen in beeld gebracht. Er volgen voorstellen om de bestaande voorzieningen te verbeteren en welke aanpassingen daarbij nodig zijn.

Ook worden voorstellen gedaan voor extra fysieke maatregelen, waarbij per onderwerp de voor- en nadelen worden gegeven of argument(en) waarom iets niet kan.

Verkeer remmende maatregelen;

Verkeersdrempels; plateau's zijn reeds aanwezig op de volgende locaties:

Locatie VI. (nabij Hoogedijk 46)

Locatie IX. (nabij Hoogedijk 51)

ter informatie binnen de gemeente Edam-Volendam:

Locatie XI. Edam-Volendam (ter hoogte van zuidelijke deel strandje Marinapark)

Locatie XII. Edam-Volendam (Hoogedijk 61 ijssalon Honing)

Bij groot onderhoud dienen de verkeersplateau's voor de 60km wegen buiten de bebouwde kom te voldoen aan de CROW-richtlijn.

Voorstellen

Locatie VI. (nabij Hoogedijk 46)

Ongeacht of het een verplichting is, kleine toevoegingen aanbrengen voor de herkenbaarheid

Direct realiseerbaar;

bij dit plateau ontbreekt de waarschuwing in de vorm van bord J37 met onderbord "plateau"

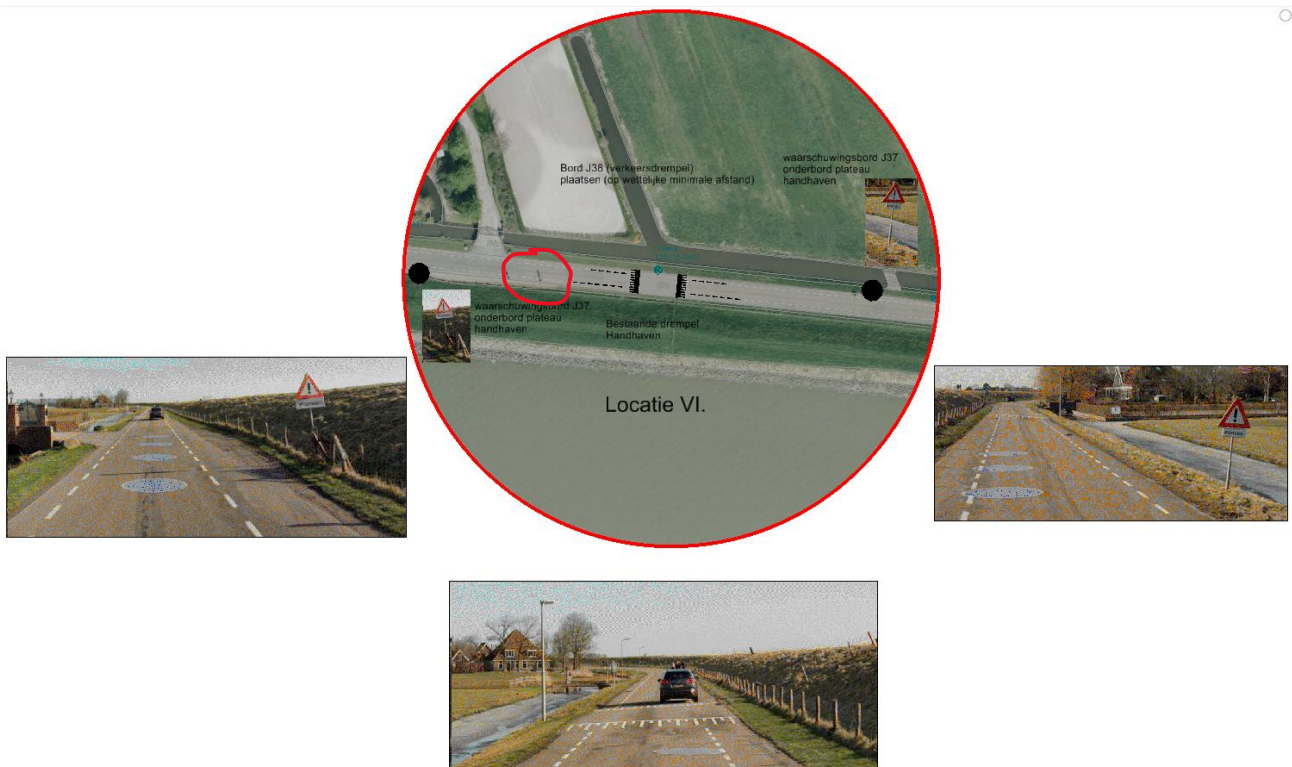
Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Bij wegreconstructie de drempel meer richting de entree van Hoogedijk 46 aanleggen

Het effect van de drempel is nu weg bij de entree van de woningen.

Drempels/plateaus: een goed aangelegde drempel hoeft niet aangekondigd te worden met een bord. Indien in het buitengebied dit de wens is, is J38 speciaal ontworpen voor drempels/plateaus, en is die in de plaats gekomen van J37 met onderbord.

Deze waarschuwing voor beide rijrichtingen aanbrengen met borden J38.

Locatie IX. (nabij Hoogedijk 51)

Ongeacht of het een verplichting is, kleine toevoegingen aanbrengen voor de herkenbaarheid

Direct realiseerbaar;
bij dit plateau ontbreekt de voorwaarschuwing in de vorm van bord J37 met onderbord "plateau"

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Drempels/plateaus: een goed aangelegde drempel hoeft niet aangekondigd te worden met een bord. Indien in het buitengebied dit de wens is, is J38 speciaal ontworpen voor drempels/plateaus, en is die in de plaats gekomen van J37 met onderbord.

Deze waarschuwing voor beide rijrichtingen aanbrengen.

Locatie XI. Edam-Volendam (ter hoogte van zuidelijke deel strandje Marinapark)

Ongeacht of het een verplichting is, kleine toevoegingen aanbrengen voor de herkenbaarheid
Uitvoering; Direct realiseerbaar.

bij dit plateau ontbreekt de voorwaarschuwing in de vorm van bord J37 met onderbord "plateau"

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Drempels/plateaus: een goed aangelegde drempel hoeft niet aangekondigd te worden met een bord. Indien in het buitengebied dit de wens is, is J38 speciaal ontworpen voor drempels/plateaus, en is die in de plaats gekomen van J37 met onderbord.

Deze waarschuwing voor beide rijrichtingen aanbrengen.

Locatie XII. Edam-Volendam (Hoogedijk 61 ijssalon Honing)

Op deze locatie staan aan vanuit beide richtingen vooraankondigingen met Borden J37 met onderbord "plateau"

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Drempels/plateaus: een goed aangelegde drempel hoeft niet aangekondigd te worden met een bord. Indien in het buitengebied dit de wens is, is J38 speciaal ontworpen voor drempels/plateaus, en is die in de plaats gekomen van J37 met onderbord.

Deze waarschuwing voor beide rijrichtingen aanbrengen.

Uitbreiding aantal drempels;

Op basis van de inbreng van de wegbeheerder van HHNK over de aanwezigheid van drempels en de overlast door zwaar (landbouw)verkeer overweegt de gemeente alleen daar waar het verdedigbaar is om de veiligheid te verhogen drempel plateau's toepassen en dan op de hierna genoemde locaties.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

De politie is een groot voorstander van "echte" 30 drempels van 12 cm hoog aan het begin van een 30 km zone. Het is het enige wat op relatief rustige wegen altijd helpt om de snelheid omlaag te brengen. Grote probleem is de trillings- en geluidsoverlast, maar als het dorp echt lagere snelheden wil op de Hoogedijk is dit de remedie.

Een drempel of plateau zeker binnen een bebouwde kom of 30 km gebied, uitvoeren in afwijkende materialen/kleuren.

Locatie II. (toegang jachthaven "De Zeilhoek en Huis aan het water)

op deze locatie kan het wenselijk zijn een snelheid remmende maatregel op de Hoogedijk aan te brengen.

Argument: Bij de oprit naar jachthaven de zeilhoek en Huis a/h water komen toeristen en cliënten vaak van buiten de regio. Wanneer bij vertrek deze bezoekers de afrit af komen is er weinig overzicht naar achter, verkeer vanuit de richting Volendam kan moeilijk waar te nemen zijn, vooral in de zomer maanden wanneer het wat drukker is met toeristen verkeer.

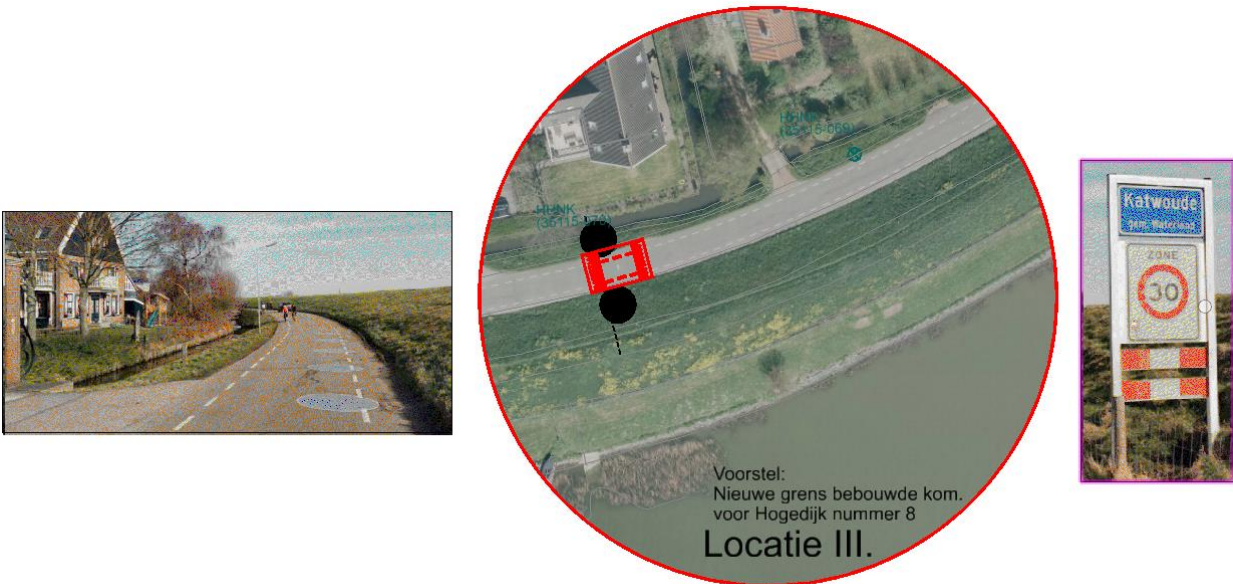
Uitvoering: De aanleg van een plateau meenemen wanneer groot onderhoud aan de Hoogedijk gepleegd gaat worden. Het plateau moet voldoen aan de CROW-richtlijn voor drempels in 60km wegen, buiten de bebouwde kom.

Locatie III. (Hoogedijk 8)

Op deze locatie is het mogelijk een drempel of plateau aan te brengen. Het advies vanuit de gemeente is om dat alleen te doen in combinatie met het verplaatsen van de bebouwde kom grens. Wanneer het uitbreiden van de bebouwde kom grens niet wordt gedaan, dan alleen een actieve snelheid remmende maatregel aanbrengen bij het kom bord op de huidige locatie nabij Hoogedijk 17. De verkeersdrempel in de vorm van een 30 km drempel met hoogte van 12 cm.

Uitvoering; De aanleg van een drempel meenemen wanneer groot onderhoud aan de Hoogedijk gepleegd gaat worden.
De afweging voor het verplaatsen van de bebouwde kom grens wordt verderop beschreven.

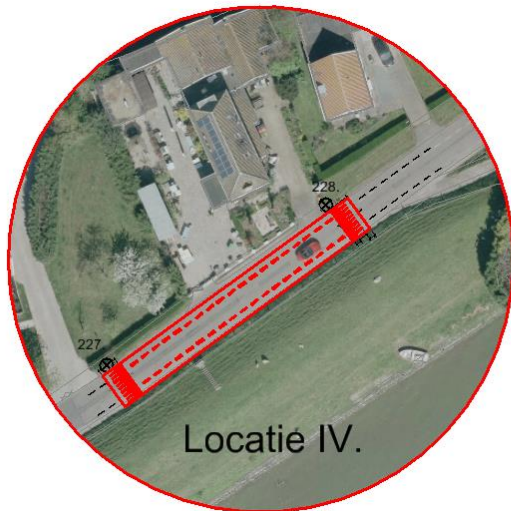
Locatie IV. (Hoogedijk 27 Dorpshuis)

Voor het aanleggen van een snelheid remmende maatregel op deze locatie is gekozen omdat er vanuit het dorps huis activiteiten worden verzorgd en verenigingen activiteiten/avonden hebben. Tevens heeft het dorps huis in de zomermaanden een terrasfunctie. Dit trekt toeristen aan (veelal op de fiets) en veroorzaakt bewegingen die vragen om bescherming ten opzichte van gemotoriseerd verkeer.

Uitvoering; De uitvoering van een plateau of dergelijke voor deze locatie later uit te werken en afstemmen met de polderaad en direct aanwonenden.
De aanleg van een drempel meenemen wanneer groot onderhoud aan de Hoogedijk gepleegd gaat worden.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Het inrichten van het hart van de bebouwde kom als een verblijfsgebied met afwijkende materialen en inrichting kan een positieve werking hebben op het terugdringen van de snelheid.

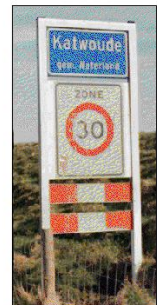

Locatie V. (Hoogedijk 42)

Op deze locatie is het mogelijk een drempel of plateau aan te brengen. Het advies vanuit de gemeente is om dat alleen in combinatie met het verplaatsen van de bebouwde kom grens te doen. Wanneer het uitbreiden van de bebouwde kom grens niet wordt gedaan, dan alleen een actieve snelheid remmende maatregel aanbrengen bij het kombord op de huidige locatie nabij Hoogedijk 38. De verkeersdrempel in de vorm van een 30 km drempel met hoogte van 12 cm.

Uitvoering; De aanleg van een drempel meenemen wanneer groot onderhoud aan de Hoogedijk gepleegd gaat worden.

De afweging voor het verplaatsen van de bebouwde kom grens wordt verderop beschreven.

Bebouwde kom vergroten;

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Zie de richtlijnen hieromtrent, waar duidelijk staat hoeveel bebouwing er langs een weg moet zijn om het conform deze wetgeving bebouwde kom te kunnen maken.

Van een bebouwde kom is sprake wanneer:

- de afstand van de bebouwing tot de as van de weg maximaal 3 maal de hoogte van de aangrenzende bebouwing bedraagt met een maximum van 25 meter. De lengte van de bebouwde kom minimaal 400 meter bedraagt;
- de bebouwingsdichtheid (gevellengte gerelateerd aan weglengte) bij eenzijdige bebouwing minimaal 50% is en bij tweezijdige bebouwing minimaal 30%.

Veel probleemwegen qua snelheid en veiligheidsgevoel zijn wegen die niet voldoen aan die norm, maar toch bebouwde kom zijn gemaakt. Vooral snog ligt daarin dan ook niet de oplossing.

Voorgestelde locaties;

De voorgestelde locatie bij Hoogedijk 42, daar de politie zich wel in vinden omdat daar de onoverzichtelijke bocht een goede reden is om de maximumsnelheid aldaar te verlagen. Waar dat anders bij gevaarlijke punten vaak met een bord adviessnelheid wordt geregeld, zou dat op deze plaats ook door het verplaatsen van de bebouwde kom grens kunnen worden gerealiseerd mits er bij het komportaal goede snelheidsremmende voorzieningen komen.

Locatie III. (Hoogedijk 8)

Mogelijke verplaatsing bebouwde kom grens;

Voor het aanpassen van de bebouwde kom grenzen volgens de wegenverkeerswet dient bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden. Ook moet dit worden vastgesteld door de provincie Noord-Holland. Ook dan zal mogelijk de begrenzing van de 'Wet Natuurbescherming' moeten worden aangepast.

De keuze voor deze locatie heeft te maken met het eigenlijke einde van de compacte lint bebouwing
Uitvoering: Alleen realiseerbaar na afronding positieve besluitvorming.

Locatie V. (Hoogedijk 42)

Mogelijke verplaatsing bebouwde kom grens;

De keuze voor deze locatie heeft ook te maken met het eigenlijke einde van de compacte lint bebouwing. Ook de vrij onoverzichtelijke bocht ter hoogte van Hoogedijk 38 tot en met 41 valt dan binnen de bebouwde kom en het 30 km gebied. Dit verbetert de verkeersveiligheid aanzienlijk.

Uitvoering: Alleen realiseerbaar na afronding positieve besluitvorming.

Inrijverbod voor motorvoertuigen op meer dan 2 wielen in avondspits richting Volendam;

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Gezien de opmerkingen over overlast van motoren, het is ook mogelijk om het spitsverbod in beide richtingen uit te breiden met motoren door in plaats van bord C6 bord C12 te gebruiken.

Verder kan het bord daarvoor natuurlijk ook pas worden ingesteld na de bebouwde kom, komende vanaf de N247, met uiteraard wel een vooraankondiging bij de N247.

Locatie I. (Hoogedijk 1-afslag N247)

Wanneer het gemeentebestuur besluit medewerking te verlenen aan een geslotenverklaring voor motorvoertuigen op meer dan 2 wielen, voor de avondspits. Zal bij de afslag N247 ter hoogte van de Irenehoeve voorwaarschuwingen geplaatst moeten worden. Ook moet er tijdelijk met gele waarschuwingen de nieuwe geslotenverklaring kenbaar worden gemaakt. Voor de juiste tijden voor de geslotenverklaring wordt voorgesteld voor langere perioden en eventueel meerdere seizoenen verkeerstellingen te houden.

Uitvoering: afhankelijk van positief besluit tot instellen geslotenverklaring.

Locatie III. (Hoogedijk 8)

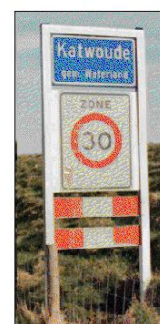
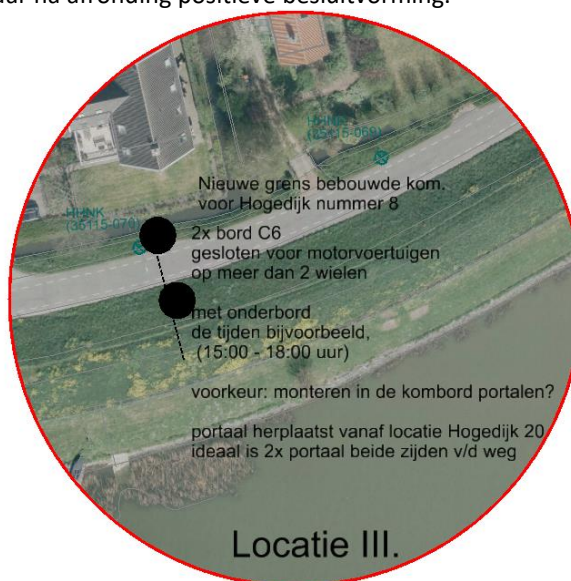
Geslotenverklaring voor motorvoertuigen op meer dan 2 wielen, voor de avondspits (tijden nog later vast te stellen). Voorgesteld wordt, de geslotenverklaring in te laten gaan bij de komportalen bebouwde kom. Wanneer positief besloten is door het gemeentebestuur, de bebouwde kom te verplaatsen naar Hoogedijk 8, gaat daar de geslotenverklaring in. Anders zal de geslotenverklaring ingaan bij de bestaande bebouwde kom grens bij Hoogedijk 17.

De keuze voor de locatie betekent een onbelemmerde toegang voor de meerdere bedrijven vanaf de afslag N247 tot en met de kaasboerderij. Alle toeleveringen, bezoekers e.d. hebben dan onbelemmerd toegang tot deze bedrijven.

Het nadeel is wel:

Hoe om te gaan met bestemmingsverkeer na de geslotenverklaring, inwoners, (pakketbezorgers, bezoek)? Regelmatig handhaving is noodzakelijk omdat een geslotenverklaring met borden niemand tegenhoudt. Een extra beroep op handhaving is vaak onwenselijk.

Uitvoering: Alleen realiseerbaar na afronding positieve besluitvorming.

Aanvullende vooraankondigingen ter verbetering van de verkeersveiligheid:

Locatie VII. (Hogedijk 49)

Locatie VIII. (Hogedijk nabij Kop v/d Noord "Jan Hagel hoek" 1865)

Voor deze luie bocht is het wenselijk om waarschuwingsborden (borden J2 en J3) te plaatsen vanuit beide richtingen (borden J2 en J3). Vooral voor motoren en (brom)fietsen kan het tijdens bladval, sneeuw en ijzel gevaarlijk zijn.

Uitvoering: kan per direct uitgevoerd worden.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Geen opmerkingen

Locatie X. (nabij Hoogedijk 57)

Ter hoogte van Hoogedijk 57 en 58, is een verraderlijke S-bocht. Vanuit zuidelijke richting is een voorwaarschuwing met het bord J4 aanwezig.

Uitvoering: Handhaven

Locatie Xa (nabij Hoogedijk 58)

Vanuit de richting Volendam ontbreekt de voorwaarschuwing. Hier een bord J5 plaatsen met onderbord met daarop de afstand tot de bocht.
 Uitvoering: kan direct gerealiseerd worden.

Asfalt vervangen door klinkers;

Het asfalt vervangen door klinkers is onderhoud technisch niet wenselijk. In het veenrijke gebied zijn wegen gevoelig voor zetting (verzakken) en spoorvorming en kuilen. Vooral bij klinkerverharding vraagt dat om extra onderhoud met het oog op de verkeersveiligheid.

Bij een asfaltverharding met goede fundering is de constructie sterker doordat het asfalt in lagen is opgebouwd en over de gehele breedte er samenhang is tussen de lagen in horizontale en verticale belasting. Bij elementenverharding, gebakken klinkers of betonstraatstenen is de verticale samenhang redelijk te realiseren met een goede constructie opbouw (fundering) de horizontale samenhang wordt een probleem. Mede door het zware (landbouw)verkeer zal de verharding vrij snel in horizontale richting weggedrukt worden waardoor kieren in de verharding ontstaan wat voor (brom)fietsers en motoren gevaarlijk is maar ook onderhoudsgevoelig is.

Wanneer binnen de bebouwde kom op een beperkt gebied een accent met afwijkende materialen het (dorps)kern karakter kan versterken, dan is de locatie IV voor het dorps huis de ideale locatie. Onderhoud is dan geconcentreerd op één plek.

De uitvoering van een plateau voor deze locatie later uit te werken en afstemmen met de polderraad en direct aanwonenden.

Uitvoering: De aanleg van een plateau meenemen wanneer groot onderhoud aan de Hoogedijk gepland gaat worden.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

De politie is een groot voorstander van "echte" 30 drempels van 12 cm hoog aan het begin van een 30 km zone en daarbinnen. Het is het enige wat op relatief rustige wegen altijd helpt om de snelheid omlaag te brengen. Grote probleem is de trillings- en geluidsoverlast, maar als het dorp echt lagere snelheden wil op de Hoogedijk is dit de remedie. Een drempel of plateau zeker binnen een bebouwde kom of 30 km gebied, uitvoeren in afwijkende materialen/kleuren.

Rode fietssuggestiestroken aanbrengen;

De suggestie (fiets)stroken in een afwijkende kleur asfalteren is mogelijk. Omdat de afwijkende kleur alleen in de deklaag wordt aangebracht zal dit de samenhang van de totale constructie niet negatief beïnvloeden.

Het is af te raden dit in elementenverharding uit te voeren. Wat de gemeente betreft wordt geadviseerd dit alleen binnen de bebouwde kom te doen.

Op voorhand de suggestiestroken in een kleur aanbrengen met een coating of split wordt in verband met de verkeersveiligheid afgeraden. Ook is dat snel afgesleten en moet het regelmatig opnieuw aangebracht worden.

Rood asfalt met blanke bitumen is eigenlijk alleen geschikt voor vrij liggende fietspaden. Blanke bitumen is minder flexibel en verouderd vrij snel en is eigenlijk niet geschikt voor zwaar verkeer. De toplaag kan vrij snel afbrokkelen waardoor er voren in het asfalt ontstaan met losse steenslag op de weg. Geadviseerd wordt dan ook rode steenslag met de normale (donkere) bitumen.

In de fiets- suggestiestroken fietslogo's aanbrengen is niet gewenst. Het aanbrengen van fiets logo's geeft de stroken de juridische status van fietspad terwijl de fiets- suggestiestroken niet voldoen aan de wettelijke afmetingen voor fietspaden. Het kan wel gebruikt worden om de rijbaan strook visueel te versmallen wat positief kan werken op de verlaging van de snelheid.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Het instellen van een 30 zone gaat niet (alleen) met borden. Geloofwaardigheid is het toverwoord om de grote meerderheid van de passanten hun snelheid aan te laten passen. Wat dat betreft zijn kernwoorden voor een geloofwaardige 30 zone; duidelijke overgangen, klinkerbestrating in plaats van asfalt, geen rijstrookindeling of fietssuggestiestroken, geen lange rechtstanden zonder maatregelen. De borden zijn slechts het formele aspect, de inrichting van de weg is wat er echt toe doet om de snelheid omlaag te brengen.

Uitvoering: Het aanbrengen van fiets- suggestiestroken in afwijkende kleur, binnen de bebouwde kom, meenemen wanneer groot onderhoud aan de weg gepleegd gaat worden.

Ontwerp (grote) versmallingen:

Voor wat betreft wegversmallingen kan worden gesteld dat het buiten de bebouwde kom op een 60 km weg niet gewenst is met gemengd verkeer. In verband met het grote (landbouw) verkeer en de regelmatige aanwezigheid van touringcars is het realiseren van een versmalling (ook binnen de bebouwde kom) met voldoende breedte niet haalbaar omdat een vrije doorgang voor (brom)fietsers dan onvoldoende veilig wordt. Dit kan alleen als er een versmalling van minimaal 4,00 meter breed wordt aangelegd. Door te weinig wegbreedte moeten (brom)fietsers dan ook van de suggestiestrook af meer naar het midden van de weg. Dit is onwenselijk voor de veiligheid met achteropkomend verkeer.

Reactie politie Zaanstreek-Waterland:

Helaas zie je bij wegversmallingen vaak het recht van de sterkste opduiken met irritatie tussen weggebruikers, maar dan heeft het meestal wel geleid tot aanzienlijke snelheidsvermindering. Overigens adviseert het CROW om op erftoegangswegen wegversmallingen juist niet te voorzien van voorrangregeling, borden F5/F6

Voorbeeld van hoe het niet moet! Geen voorrangregel ingesteld.

Een risico bij “asociaal” of onoplettend rijgedrag.

Omdat er onvoldoende ruimte is om fietsers buiten een versmalling om te leiden, zijn zij het meest kwetsbaar en zijn dit soort situaties ongewenst.

Alternatief:

Als alternatief wordt voorgesteld bij de bebouwde kom grenzen 30 km drempels aan te brengen. Ook dit zal een extra stimulans geven aan het inkomend verkeer om zich aan de 30 km te houden.

Uitvoering: Het aanbrengen van deze drempels bij voorkeur in asfalt. Aan te brengen tijdens groot onderhoud van de weg.
Als besloten door het gemeentebestuur besloten wordt de bebouwde kom uit te breiden, kan gekozen worden voor een uitvoering in betonstraatstenen, dan kan als de uitvoering gecombineerd worden met het verplaatsen van de komgrenzen.
Aanleg drempel bij voorkeur bij een lichtmast.

Hierna enkele voorbeelden

Drempel in betonstraatstenen

Drempel in rood asfalt

Drempel in betonstraatstenen